

KONSTANTIN V. ZORIN

Păcatele părinților
și
bolile copiilor

ediția a treia

Traducere din limba rusă:
Adrian Tănăsescu-Vlas

editura
Σοφία

București

Înainte-cuvântare

La fel ca orice lucrare serioasă, această carte nu poate fi numită „lectură ușoară”, cu care omul se poate distra când se plictisește ori cu care își poate „omorî timpul” în mijlocul de transport. Nu poate fi citită „dintr-un foc”. Fiecare capitol al ei trebuie „digerat”, „probat” pe propria persoană. Numai atunci va aduce folos. Din mila lui Dumnezeu, autorul a reușit să scrie interesant despre probleme complexe și dificile. Pe cât se pare, un rol foarte important l-a avut aici faptul că a abordat teme de mare actualitate și nu a ocolit problemele arzătoare. Belșugul de exemple concrete aruncă lumină asupra studiilor teoretice.

Cartea *Păcatele părinților și bolile copiilor* a lui K.V. Zorin este orientată în primul rând către cititorii care vin la Dumnezeu nu cu inima, ci cu rațiunea. Aceștia se străduie să analizeze în mod critic propria persoană și viața pe care au dus-o, să înțeleagă sursele duhovnicești ale propriilor maladii și ale bolilor celor care le sunt apropiați. Foarte mulți dintre noi se întorc pentru prima dată spre Dumnezeu atunci când li se agravează starea de sănătate sau sănătatea rudelor. Boala îl împinge pe om să își revizuiască sistemul de valori și cunoștințele despre sine. Această afirma-

ție este valabilă mai ales în privința bolii și a morții unui copil.

Autorul scrie despre legătura dintre comportamentul părinților și starea sănătății copiilor, despre suferințele lor care urmează păcatelor părintești. Într-adevăr, pentru avorturi, pentru căsătoriile între rude de sânge apropiate, pentru libertinajul sexual, pentru alcoolism, pentru fumat, pentru narcomanie și pentru alte vicii ale părinților adeseori plătesc și copiii lor. Nu este un secret faptul că tatăl sau mama le provoacă uneori propriilor odrasle stresuri, traume psihice, conflicte interpersonale și lăuntrice. Acestea duc la serioase maladii fizice, psihice și duhovnicești. Ca atare, la mulți adulți originea bolilor și complexelor psihologice (de exemplu, complexul de inferioritate) se regăsește în copilărie.

Nu este simplu să te descurci în hățișul acestor probleme. Să spunem că, prin purtarea sa inadecvată dinainte și de după ce a rămas gravidă, femeia a traumatizat inițial embrionul/fetusul, apoi copilul nou-născut. Iar gravele urmări ale păcatului mamei se pot arăta după ani de zile, chiar după zeci de ani – și lumea se întreabă care or fi pricinile nenorocirilor abătute asupra omului.

Cum să prevenim situațiile de acest fel? Ce greșeli de educație suntem datori să evităm pentru a nu dăuna sănătății copiilor? Răspunzând la întrebările acestea, K.V. Zorin continuă în mod logic cartea sa precedentă, intitulată *De ce suferă copiii*¹. El analizează în

¹ Apărută la Editura Sophia, București, 2006.

lumina credinței ortodoxe diferite situații de viață, se străduie să prevină asupra greșelilor care pot surveni în practică. În cartea lui, cititorul va afla un bun prilej de meditații cu privire la multe dintre problemele sale. Dă, Doamne, ca acestea să se rezolve cu bine!

*ieromonah Anatoli Berestov,
doctor în științe medicale, profesor,
duhovnicul și conducătorul
Centrului pentru îngrijirea sufletului
„Sfântul Ioan de Kronstadt”*

CAPITOLUL 1

„Păcatele părinților noștri nu le pomeni...”

*Pe tatăl nelegiuit îl vor huli fiii,
că pentru el sunt de batjocură... Ai
dat ocară întru slava ta și ai pângărit
sămânța ta, încât ai adus mânie peste fiii
tăi și greu suspin peste neamul tău...*

(Sir. 41, 10 și 47, 22)

S-a întâmplat în cele mai întunecate vremuri ale iobăgiei. Era pe atunci, la începutul veacului, un general – general cu relații mari, moșier putred de bogat, dar dintre cei (e adevărat, foarte puțini încă de pe atunci) care erau aproape convinși că ieșind la pensie și-au câștigat dreptul asupra vieții și a morții supușilor. Erau pe atunci oameni din aceștia. Ei bine, își ducea generalul traiul pe moșia sa de două mii de suflete, se ținea cu nasul pe sus, își trata vecinii mărunți ca pe niște milogi și bufoni ai săi. Avea sute de câini și aproape o sută de îngrijitori ai acestora, toți în livrea și toți călare. Și iată că un băiat de la curte – un băiețel de numai opt ani – a aruncat cu o piatră în joa-

că și l-a lovit la picior pe câinele favorit al generalului. «De ce șchioapătă câinele meu favorit?» I se raportează că iată, băiatul cutare a dat în el cu o piatră și l-a lovit la picior. «A, tu ești», s-a uitat la el generalul. «Lu-ați-!» L-au luat – l-au luat de la mama lui; toată noaptea a stat în temnița boierească; dimineața iese generalul cu tot alaiul la vânatoare și se așază pe cal. În jurul lui – întreținutii, câinii, îngrijitorii câinilor, hăitașii – toți călare. În jur au fost adunate slugile de curte spre învățătură de minte – în fața tuturor, mama băiatului vinovat. Îl scot pe băiat din temniță. Era o zi de toamnă posomorâtă, rece, cețoasă, numai bună de vânatoare. Generalul poruncește să fie dezbrăcat copilul: băiatul e lăsat în pielea goală. Tremură, e nebun de frică, nu îndrăznește să zică nici păs... «Șo!» – comandă generalul. «Fugi, fugi!» – îi strigă îngrijitorii câinilor; băiatul fuge... «Pe el!» – răcnește generalul și asmute asupra lui întreaga haită de ogari. L-a vânat pe copil ca pe o fiară, sub privirile mamei lui, și câinii l-au sfâșiat în bucăți!.. După cât se pare, generalul a fost pus sub tutelă. Dar... ce să-i fi făcut? Să-l fi împușcat? Pentru satisfacerea simțului moral, să-l fi împușcat? Spune, Alioșka! – îl descusu cu stăruință Ivan Karamazov pe fratele său mai tânăr, ucenicul starețului Zosima.

– Să-l fi împușcat! – rosti Alioșka încetișor, ridicându-și ochii către fratele său cu o umbră de zâmbet palid și strâmb.

– Bravo! – strigă Ivan cuprins de un anume entuziasm. De vreme ce ai zis asta, înseamnă că... Halal schimnic! Așadar, iată ce drăcușor șade la tine în inimioară, Alioșka Karamazov!

– Am zis o aberație, dar...

– Tocmai asta este, că «dar»... – strigă Ivan. – Să știi, călugărașule, că aberațiile sunt cum nu se poate mai trebuincioase pe acest pământ. Pe aberații se întemeiază lumea, și fără ele poate că nu s-ar petrece nimic în ea. Știm noi ce știm!”

Astăzi, Dostoievski este citit de parcă ar fi contemporan cu noi și ar scrie despre vremurile actuale. Minunatul artist al cuvântului rusesc pune o problemă foarte acută. Și în zilele noastre nebunia, setea de agoniseală și calculul hrăpăreț al puternicilor acestei lumi îi osândesc pe oameni la suferințe și neputință. Generalul lipsit de inimă întruchipează o patimă foarte răspândită la adulți: egoismul împins la limită, opus cu desăvârșire iubirii jertfelnice. În ultimă instanță, tocmai **iubirea de sine constituie una dintre principalele cauze duhovnicești ale suferințelor copiilor.**

Este o problemă extrem de dureroasă. Cu greu este de găsit o familie pe care ea să n-o privească direct sau indirect. Ea atinge coardele cele mai sensibile ale sufletului. Ca atare, în cugetările pe această temă este nevoie de tact, de delicatețe și de o cât mai mare prudență. Părinții iubitori receptează suferințele copilului mult mai acut decât propria durere. Ei doresc să înlăture prin orice mijloace atât simptomele, cât și rădăcinile bolii. Medicii reușesc în a indica factorii genetici, psihologici, sociali și de altă natură ai apariției și dezvoltării ei. Cauzele duhovnicești rămân însă, de obicei, în umbră. Iar ele se ascund adeseori chiar în noi înșine, fiindcă noi înșine le creem copiilor noștri

terenul pentru suferințe. Nu este ușor să recunoaștem lucrul acesta. Totuși, să fim cinștiți și să nu ne ascundem după deget.

Cunoașterea felului în care păcatul adulților provoacă boala copilului este folositoare nu numai pentru medici, pedagogi, psihologi și alți specialiști care lucrează cu copiii. În primul rând ea aduce folos părinților și celor ce au copii în grijă ori se pregătesc să aducă pe lume unul. Poate că exemplele și afirmațiile ce urmează **vor dezlega anumite îndoieli și nedumeriri** ale oamenilor pe care îi chinuie întrebările: „De ce Dumnezeu mi-a trimis crucea de a educa un copil invalid?”; „De ce micuțul meu a murit, iar alți copii sunt vii și sănătoși?”; „Cu ce sunt eu vinovat că odraslele mele se îmbolnăvesc des?”. Aș vrea să le dau **adulților imboldul de a se gândi cu mai multă seriozitate la răspunderea pe care o au pentru nașterea și educarea copilului, să îi feresc de greșeli fatale, pentru care copilul va plăti cu sănătatea sa.**

1.

Faptele părinților și sănătatea copiilor

Înainte de a trece la faptele care ilustrează dependența sănătății copiilor de purtarea părinților, să ne concentrăm asupra a trei momente esențiale.

În primul rând, Biblia și Sfinții Părinți deosebesc **mai multe pricini duhovnicești ale bolii și morții copiilor: păcatul strămoșesc, al lui Adam și al Evei, lucrările speciale ale Purtării de grijă dumnezeiești și păcatele personale ale părinților**. Toate acestea țin de domeniul nepătrunselor judecăți ale lui Dumnezeu.

Prorocul vechi-testamentar Isaia strigă în numele lui Dumnezeu: *Gândurile Mele nu sunt ca gândurile voastre și căile Mele ca ale voastre... ci cât sunt de departe cerurile de pământ, atât sunt de departe căile Mele de căile voastre și cugetele Mele de cugetele voastre* (Is. 55, 8-9). Noi nu putem să știm ceea ce n-a putut să înțeleagă nici marele rege biblic David (v. Ps. 138, 6). Iar Dumnezeu îi descoperea lui cele mai ascunse taine și adevăruri! Doar la Înfricoșata Judecată vom primi răspunsuri exhaustive și absolut obiective la toate problemele vieții și ale morții, inclusiv la cele ce privesc rădăcinile duhovnicești ale suferințelor copiilor. *Acum vedem ca prin oglindă, în ghicitură, iar atunci – față către față; acum cunosc în*